

Aan:

Dhr. S. Van Haersma Buma, Informatieur
De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

CC: Dhr. R. Jetten, Dhr. H. Bontenbal, Dhr. J. Paternotte, Dhr. B. van den Brink

Den Haag, 27 november 2025

Betreft: Noodzaak voor een krachtig buitenlandbeleid en versterking van de Dutch Diamond

Zeer geachte heer Van Haersma Buma,

Wij – een brede coalitie vanuit Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties - willen u allereerst veel succes wensen met uw werkzaamheden in deze tussenfase van het formatieproces. In deze fase spreekt u onder andere over het versterken van de Nederlandse economie. We willen u graag enkele zaken ter overweging meegeven, gebaseerd op onze diepgaande ervaring op het terrein van internationale samenwerking, diplomatie en internationaal ondernemen.

Ten eerste is naar onze stelligste overtuiging een sterk, breed en zelfverzekerd buitenlandbeleid, zeker in een tijd van geopolitieke spanningen, óók een binnenlands belang.

De internationale reputatie en geloofwaardigheid van Nederland staan momenteel op het spel. Nederland kan zich geen naar binnen gekeerd of gefragmenteerd buitenlandbeleid permitteren, omdat onze vrede en veiligheid en ons verdienvermogen direct afhankelijk zijn van hoe we internationaal opereren.

Er is bij de ondergetekende partijen grote zorg over het onvoorspelbare en versnipperde karakter van het Nederlandse buitenlandbeleid van de laatste jaren. Internationale samenwerking is door het huidige demissionaire kabinet vooral als een kostenpost gezien, niet als een strategische investering. Bezuinigingen op kennisinstellingen, het maatschappelijk middenveld en diplomatie hebben de internationale reputatie van ons land als kennis- en handelsland schade berokkend. Wij moedigen u dan ook van harte aan om in de komende kabinetsperiode stevig en strategisch te investeren in een evenwichtig, voorspelbaar en stabiel buitenlandbeleid.

Ten tweede moet de Nederlandse overheid weer een volwaardige rol gaan spelen door het scheppen van de randvoorwaarden voor effectieve multistakeholder samenwerking tussen internationaal opererende Nederlandse partijen. Deze zogenaamde Dutch Diamond benadering – de samenwerking tussen overheid, het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties – heeft ons land veel gebracht en heeft internationaal waardering opgeleverd. Maar de diamant is dof geworden en moet weer glans gaan krijgen. Door partijen te verbinden, regie te nemen, financiële middelen beschikbaar te stellen en de uitwisseling van kennis en talent te bevorderen, kunnen internationaal opererende Nederlandse spelers weer vooruitkijken en hun complementaire rol optimaal benutten.

Een actieve en faciliterende overheid vraagt, naast bestuurlijke stabiliteit, om voorspelbaar en coherent meerjarenbeleid op thema's als handel, vrede en veiligheid, mondiale gezondheidszorg en klimaat. Verder is het nodig dat het ontwikkelings- en handelsinstrumentarium goed op elkaar is

afgestemd en dat alle actoren in de Dutch Diamond worden gefaciliteerd om hun respectieve, complementaire rollen te vervullen. Wij roepen de overheid daarom op om, in samenwerking met de andere actoren van de Dutch Diamond, werk te maken van een lange termijnvisie die de glans van de Dutch Diamond weer terugbrengt en die aansluit bij de doelen en belangen van de betrokken samenwerkingspartners.

Daarnaast moedigen we de overheid aan om aansluiting te zoeken bij de prioriteiten van landen in het mondiale Zuiden. Daarmee worden onze ingangen in het Zuiden en onze aantrekkelijkheid ten opzichte van andere geopolitieke spelers vergroot en kunnen partnerschappen evenwichtiger en stabiel worden. In de relaties met Afrikaanse landen biedt de Afrika-strategie van de Nederlandse overheid een stevig houvast voor gelijkwaardige samenwerking, gericht op de versterking van stabiele, duurzame relaties én het bevorderen van wederzijds belangen door een geïntegreerde aanpak van handel, ontwikkeling, veiligheid, gezondheid en klimaat. In partnerlanden is er aandacht nodig voor het versterken van randvoorwaarden (op nationaal en lokaal niveau) voor het bevorderen van stabiliteit en eerlijke handel.

Ten derde roepen we op om het Nederlandse ambassade- en postennetwerk, na forse bezuinigingen, weer te gaan versterken. Ambassades, consulaten en multilaterale posten fungeren als de vaste aanspreekpunten en toegangspoorten voor Nederlandse bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen die internationaal impact willen maken. Het terugdraaien van voorgenomen bezuinigingen in deze infrastructuur is in het licht van geopolitieke spanningen, grootschalige humanitaire crises en de mondiale economische wedloop hard nodig. Den Haag ligt eenvoudigweg te ver weg van de plekken waar Nederlandse belangen, en die van de EU en van onze partners in het mondiale Zuiden, dagelijks aandacht behoeven. Een sterk netwerk ter plaatse is onmisbaar.

Tot slot zijn wij ons er zeer van bewust dat er ook een opdracht bij onszelf ligt. Om die reden hebben de initiatiefnemers van deze oproep eerder dit jaar een bijeenkomst georganiseerd waarin we ons hebben gecommitteerd om de onderlinge samenwerking actief op te zoeken en te intensiveren, naast en in nauwe coördinatie met de sectorale multistakeholder initiatieven die al bestaan, zoals bijvoorbeeld het Netherlands Food Partnership, het Netherlands Water Partnership en de Taskforce Healthcare. We zullen daarnaast een witboek opstellen met succesvolle voorbeelden van Dutch Diamond-samenwerking en dat aanbieden aan woordvoerders in de Tweede Kamer en ambtenaren op betrokken ministeries.

Als brede coalitie van bedrijven, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, brancheverenigingen, netwerkorganisaties, en mede-overheden staan wij klaar om deze uitdagingen samen met u op te pakken.

Met vriendelijke groet,

Focco Vijselaar, directeur VNO-NCW
Bart Jan Koopman, directeur Evofenedex
Pieter Jeroense, directeur VNG Internationaal
Liana Hoornweg, directeur Partos
Ivo Demmers, directeur Netherlands Food Partnership
Rick Elmendorp, directeur en voorzitter Netherlands Water Partnership
Micha van Lin, directeur Taskforce Healthcare
Daan Wensing, algemeen directeur IDH

Onno van Manen, NL directeur Global Alliance for Improved Nutrition (GAIN)
Núria Vlonk-Cunha Soares, directeur Netherlands-African Business Council
Laure Wessemius-Chibrac, directeur Netherlands Advisory Board on impact investing
Annie van de Riet, voorzitter AVAG (branchevereniging Nederlandse tuinbouwtechnologie)
Mirjam Boekestijn, directeur Dutch Greenhouse Delta
Michiel Klompenhouwer, directeur Plantum
Melanie Maas Geesteranus, CEO Invest International
Ruud Ganzevoort, rector International Institute of Social Studies (ISS/EUR) en voorzitter SAIL
Claire Hallewas, voorzitter Platform International Education (PIE)
Ariette Brouwer, CEO PUM

Sjoukje Heimovaara, voorzitter raad van bestuur Wageningen University & Research
Eddy Moors, rector IHE Delft
Ena Voûte, pro vice rector International Affairs, TU Delft
Robert Lensink, vice decaan onderzoek Rijksuniversiteit Groningen
Nick van de Giesen, voorzitter Delft|Global Initiative, TU Delft
Liselotte de Vries, business director TU Delft AgTech Institute
Freek van der Meer, decaan Faculteit Geo-informatie en Aardobservatie, Universiteit Twente Gemma
van der Haar, voorzitter LANDac (The Netherlands Land Academy)
Lia van Wesenbeeck, directeur Amsterdam Centre for World Food Studies, VU Amsterdam Paul
Strengers, directeur a.i. KIT Institute
Matthijs van Leeuwen, directeur CICAM, Radboud Universiteit
Marleen Dekker, directeur Afrika Studiecentrum
Rien Komen, voorzitter College van Bestuur Aeres
Henk Ovink, directeur Global Commission on the Economics of Water

Heleen van den Berg, directeur Cordaid
Robbert van den Berg, directeur Mercy Corps Netherlands
Rolien Sasse, directeur Pax
Rina Molenaar, directeur Woord en Daad
Heske Verburg, directeur Solidaridad
Simon O'Connell, directeur SNV
Marco van de Graaf, directeur World Vision
Edwin Visser, directeur ZOA
Tjipke Bergsma, directeur CARE Nederland
Danny Dubbeldeman, directeur Amref Health Africa NL
Goossen Hoenders, directeur Heifer
Neera van der Geest, directeur FairClimateFund
Annelies Kanis, directeur The Hunger Project Nederland
Ewald Wermuth, voorzitter foodFIRST coalition
Peter Dane, directeur EBC Foundation
Greg Garrett, directeur ATNi (Access to Nutrition initiative)
Katrien van 't Hooft, directeur Natural Livestock Farming Foundation
Coenraad Krijger, CEO Wetlands International
Frodo van Oostveen, CEO World Waternet
Tom de Vries, directeur AKVO Foundation
Gert Jan Beckx, directeur TRAIDE foundation

Marije Hulshof, CEO Royal HaskoningDHV
Mark Heine, CEO Fugro
Mireille Einwachter, Chief Sustainability Officer FrieslandCampina
Ben Tax, directeur Rijk Zwaan
Rutger Groot, bestuursvoorzitter East-West Seed Knowledge Transfer
Frank Brinkman, strategisch sourcing expert Bakker Barendrecht Guido
Geerts, directeur Delft Imaging Systems B.V.
Norbert van der Straaten, directeur Holland Greentech
Carel Jaspers, directeur Q-Point
Emile Schmitz, directeur Bopinc
Guus Paardekooper, directeur SkillEd
Arjen de Vries, directeur Acacia Water BV
Volkert Engelsman, voorzitter Robin Food Coalition
Rogier van Opstal, directeur Nectaerra
Henri Hekman, directeur Care4Agro BV
Roger van Hoesel, directeur FoodX
Johannes Hunink, directeur FutureWater
Frank Tillmann, directeur Colubris
Eddy Wymenga, codirecteur Altenburg & Wybenga BV Alexander
Gunkel, directeur Space4Good B.V.
Ronald Wielinga, directeur Water Alliance
Jacco van der Wekken, directeur Delphy Groep BV
Anne Loes Nillesen, directeur Defacto Urbanism BV
Martin Sobota , partner CITYFÖRSTER architecture & urbanism
Ton van Remmen, directeur Van Remmen UV Technology
Jelle van den Akker, directeur Smartfarming BV
Marjolein Albers, directeur Justdiggit
Joep van de Broek, directeur Resilience BV
Sjoerd Herms, directeur Advance Consulting
